

KLAMMO KONG WAS HERE

– af Kathrine Assels

VÆRKFORLØB

Vi er alle en del af forskellige fællesskaber, vi ikke selv har valgt.

Du har fx ikke selv valgt din familie og din skoleklasse.

I fortællingen, du skal opleve her, møder du forskellige familier og en skoleklasse.

Og du kommer til at tænke over, hvorfor vi handler, som vi gør, når vi er sammen i sociale sammenhænge.

Velkommen til *KLAMMO KONG WAS HERE*.

Undervisningsforløb til 7.-10. klasse udarbejdet af Trine May

Her skal du læse og arbejde med Kathrine Assels' fortælling *KLAMMO KONG WAS HERE*. Sædvanligvis opdeler vi skrevne fortællinger i noveller og romaner. Og som du sikkert ved, er noveller korte fortællinger med få personer og én begivenhed, mens romaner er lange fortællinger med flere personer og handlingsspor.

KLAMMO KONG WAS HERE befinder sig genremæssigt *mellem* en novelle og en roman – den er nemlig en *kortroman*. En kortroman er længere end en novelle og kortere end en roman. Men det er ikke kun antallet af sider, der definerer kortromanen som genre. Den har også nogle *indre kendetegn*:

I en kortroman er der ikke brugt plads til lange udredninger og præsentationer af steder og personer, som vi kender det fra mere traditionelle romaner. Forfatteren har skåret ind til benet og fortæller dig kun det mest nødvendige.

Frem for at forklare dig en masse; fx om hvem og hvordan personerne er, giver forfatteren dig *hints* om dem. Forfatteren lægger *spor* ind i sin tekst, og så er det op til dig, som læser, at opfange sporene – og ud fra dem selv udrede sammenhængen. Med andre ord: En kortroman har masser af *tomme pladser* og kræver derfor, at du *læser mellem linjerne*.

Selv om en kortroman er ... ja, en kort roman, er der alligevel er der mange personer, flere handlingsspor og temaer i spil – præcis som vi kender det fra traditionelle romaner.

Hvordan skal vi arbejde?

Du skal gennem forløbet her arbejde i en læsegruppe. Det er din lærer, der sammensætter grupperne, og du arbejder i samme gruppe i hele forløbet.

På sporarbejde

Hvis du indimellem rejser med tog, ved du, at der tit er forsinkelser pga. sporarbejde. I forløbet her skal *du* på sporarbejde. Du skal opfange de spor, forfatteren har lagt ind i sin tekst, og dem skal du bruge i din læsning og undersøgelse af værket.

For at du kan blive bevidst om måden at læse en kortroman på, altså at opfange spor og bruge dem til at forstå fortællingen, læser I fortællingens begyndelse op i gruppen og taler om jeres fund af spor – og om, hvad der kan ligge bag dem.

Herefter læser du resten på egen hånd, men du gør to ophold undervejs. Her skal du drøfte nogle spørgsmål i din gruppe, og du skal lave en eller flere aktiviteter.

Når bogen er læst, skal du se på den som helhed og vurdere, hvad den har gjort ved dig – hvilket aftryk den har sat i dig. Og du skal færdiggøre din analyse og fortolkning af den.

Til sidst skal I sammen forberede en fremlæggelse af bogen, så andre kan få et indtryk af den – og måske lyst til at læse den.

God fornøjelse med det hele.

FØR DU LÆSER

Fem romaner – ét tema

KLAMMO KONG WAS HERE er en del af en serie på fem kortromaner, skrevet af fem forskellige ungdomsforfattere. Fælles for de fem forfattere er, at de har skrevet en fortælling med udgangspunkt i temaet *USKYLD*.

Tænkeskrivning

Hvad tænker du om ordet *uskyld*?

Skriv i fem minutter om ordet. Skriv, hvad der falder dig ind. Du behøver ikke tænke over stavning og tegnsætning. Det vigtigste er, at du får skrevet dine tanker. Du kan fx

- prøve at definere ordet *uskyld*
- give eksempler på uskyld
- skrive, hvad der ellers umiddelbart falder dig ind.

Læs bagefter din tekst, og understreg dine vigtigste pointer. Del herefter jeres tanker i klassen.

Bogens omslag

Gå sammen med en makker fra din læsegruppe. Se på bogens forsidebillede, tænk over titlen, læs bagsideteksten, og tal om:

- Hvad er jeres forventninger til fortællingen, hvad angår
  - temaer?
  - sprog?
  - persongalleri?
  - sammenhæng med ordet *uskyld*?

I kan tage noter på næste side:

Udveksl bagefter jeres forventninger til bogen med det andet makkerpar i gruppen.

Temaer:	Sprog:	Personer:	Uskyld:

MENS DU LÆSER

Nu er det tid til at læse bogen. Læs side 3-5 op i gruppen.

På sporarbejde

Tal om spørgsmålene her i gruppen. Prøv ved hvert spørgsmål, om I kan udpege konkrete spor i teksten, der kan give jer svarene. Der er fire punkter med spørgsmål, så I skiftes til at være ordstyrer for ét punkt. Ordstyreren læser et spørgsmål op, kommer med et bud på svar og hører herefter, hvad de andre i gruppen har at sige.

- Hvor er vi i den første scene?
  - Hvad er gået forud for scenen i fortællerens liv? For nylig? I et længere perspektiv?
- Hvornår foregår fortællingen?
  - I fortiden? I nutiden? I fremtiden?
  - Hvornår på året foregår scenen?
  - Hvornår på døgnet?
- Hvad er dit indtryk af fortælleren?
  - Hvilket køn forestiller du dig, fortælleren har?
  - Og hvad tænker du om fortællerens alder, familie og væremåde?
- Hvad er dit indtryk af Liv?
  - Er der noget, der vækker din nysgerrighed omkring hende? Hvad?
  - Hvad kan du sige om hendes familie?

Videre i teksten

Læs nu hver især frem til og med side 26. Vær opmærksom på, hvilke spor der lægges ud om personer og handling.

Nu er I kommet godt ind i fortællingen og har mødt en del personer. Tal i gruppen om spørgsmålene her. Igen er I på skift ordstyrer for et punkt.

Handling

Sporarbejde

Der lægges tidligt et spor ud om B/B/B. I begyndelsen aner vi ikke, hvad der ligger bag de tre B'er, men det får vi senere opklaret.

- Hvad er der sket for Amandas familie?
  - Hvor i teksten blev du klar over det?

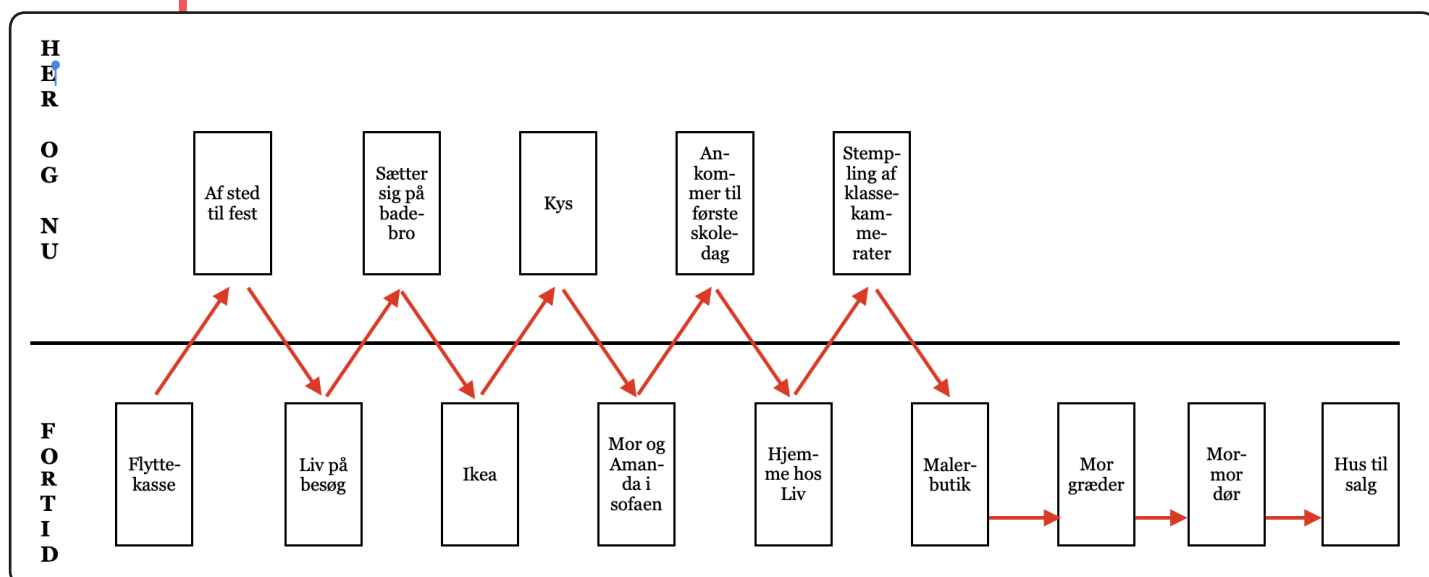
Der er også lagt spor ud, vi endnu ikke har fået opklaret, men måske giver de jer fornemmelser.

- Hvilke spor er lagt ud om Livs familie?
  - Hvad tænker du om sporene? Hvordan tror du, familien er?
- Hvilke spor er lagt ud om Klaes?
  - Hvilke tanker giver sporene dig om ham?
  - Hvad er dit indtryk af ham og hans baggrund?
- Er der andre spor?

Fortællingens opbygning

Fortællingen springer i tid. Der klippes mellem det, der sker her og nu i handlingen og noget, der er sket tidligere, og som vi får fortalt gennem tilbageblik og flashbacks.

Herunder er en tidslinje med stikord, der viser, rækkefølgen af episoder, I har læst om indtil nu. Det, der står over linjen, er det, der sker her og nu. Det, der står under linjen, er sket tidligere.

Se sammen på tidslinjen, der kan give jer et overblik over handlingen. Den rækkefølge, forfatteren har valgt at fortælle om begivenhederne i, kalder vi tekstens *sjuzet*.

Skriv de samme stikord på post-it-sedler. I kan fordele dem mellem jer i gruppen. Læg i fællesskab jeres sedler i den kronologiske rækkefølge; altså i den rækkefølge, episoderne har fundet sted i. Den kalder vi tekstens *fabula*.

Genfortæl handlingen mundtligt i den kronologiske rækkefølge ud fra stikordene på jeres sedler. I kan skiftes til at udfolde én seddel med jeres egne ord.

Tal bagefter om spørgsmålene her. Igen er I på skift ordstyrer for ét punkt.

- Hvor lang tid går der på her-og-nu-planet?
- Hvor lang tid går der, hvis vi medtager det, vi hører om i tilbageblik og flashback?
- Hvorfor tror I, forfatteren har klippet i fortællingens fabula?
  - Hun kunne jo også have valgt at fortælle kronologisk, som I lige har gjort?
- Hvordan er det at læse en roman, hvor forfatteren har valgt en *sjuzet* som denne?
  - Prøv, om I kan forklare forskellen på de to måder at få en fortælling på.

Personer

Vi har allerede mødt en del personer, og det er Amanda, der fortæller historien. Vi lærer hende at kende *indefra*, for vi har adgang til hendes tanker. De andre personer møder vi *udefra*; dem lærer vi at kende *gennem* Amanda – altså er det hendes opfattelse af dem, vi får.

Vi får fortalt, hvad personerne *gør*. Og ud fra det, de *gør*, kan vi overveje hvordan de *er*. Fx tager Amanda alene til en fest, hvor hun ingen kender. Det kan måske fortælle, at hun er modig, udadvendt, selvsikker og måske nysgerrig.

Split gruppen op i to makkerpar, og tal om personerne: Hvad gør de? Og hvad kan det fortælle om dem, at de gør sådan?

Udveksl bagefter jeres tanker om personerne i gruppen. Gem arket, for I skal bruge det igen senere.

Personark

	Gør	Er
Amanda		
Liv		
Klaes		
Amandas forældre		

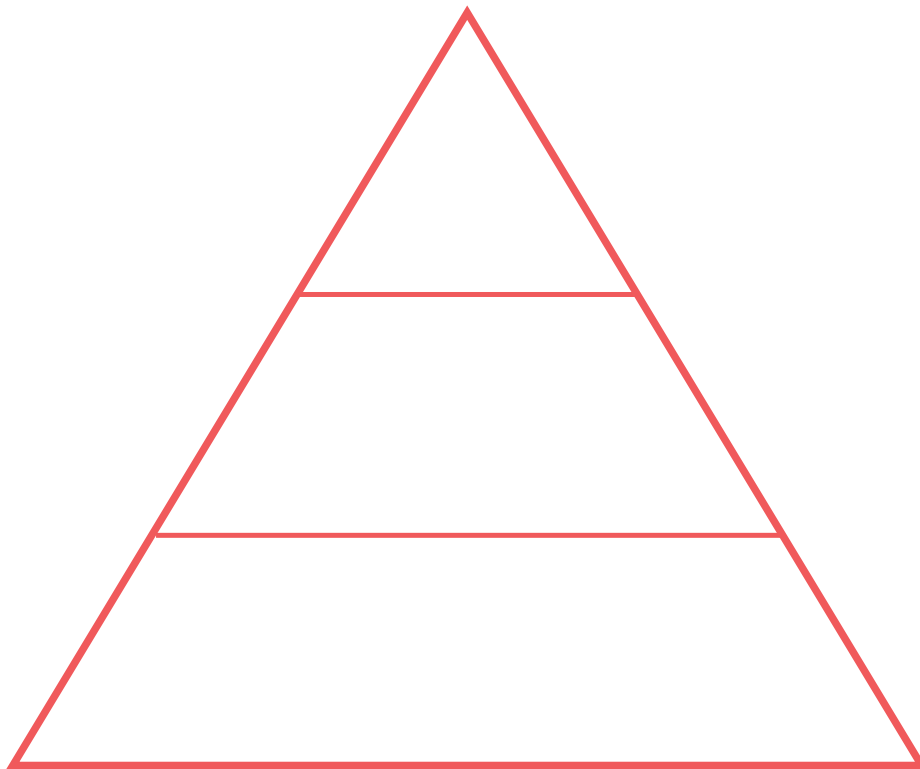

Når vi stempler hinanden

Når Liv præsenterer klassens elever for Amanda første skoledag, stempler hun dem med enkeltord som *nørd*, *player*, *charmetrold*, *boring*, *nice nok* – og *Klammo Kong*.

- Kan I genkende det med, at vi stempler hinanden som typer?
  - Hvorfor gør vi det? Er det fair?
- Når vi er sammen i sociale sammenhænge, kan der nemt opstå et hieraki.
  - Hvem tror I, er øverst i klassens hieraki? Hvem er nederst? Og hvem er midtimellem?

Skriv i hierakiet de navne på klassens elever, vi kender fra fortællingen:

Tal bagefter om spørgsmålene her. Igen er I på skift ordstyrer for ét punkt:

- Hvad skal der til i en skoleklasse for at komme i toppen af hierakiet?
  - Hvilke egenskaber skal man besidde? Hvad tænker I om det?
- Er det altid et mål at være i toppen af det sociale hieraki?
  - Eller kan det for nogen være mindre vigtigt? Hvorfor?
- Vi færdes i mange sociale sammenhænge. Måske er man i bunden af hierakiet i sin skoleklasse, men i toppen på ridebanen. Eller i svømmehallen. Eller i et onlinefællesskab, hvor der games.
  - Kan I nævne eksempler på sociale sammenhænge, I færdes i, hvor I er forskellige steder i det sociale hieraki?

- Da Amanda opdager, at Klaes går i klassen, og at han er klassens upopulære type, rammes hun af frygt: *Tænk, hvis hun så mig kysse Klaes den aften på badebroen.*
  - Hvad kunne der ske, hvis Liv havde set det?
  - For Amanda? Kunne hun havne i bunden af hierakiet? Hvad ville der så ske?
  - For Klaes? Kunne han stige i hierakiet? Hvad ville der så ske?

Sprog

Symboliske lag

I litteratur kan der være symbolske lag – altså passager, der kan betyde mere og andet end det konkrete, der står.

Her er fire citater fra uddraget, I har læst. Læs på skift et citat op for gruppen, og kommentér citatet. Kom fx ind på, om det have flere betydninger end den konkrete – altså gemme på en form for symbolik.

Der kredser en flagermus hen over os. Klaes lægger hovedet bagover og kigger op på den.

“I Østen tror man, at flagermus bringer lykke. Der må man ønske, når man ser en, ligesom med stjernes kud.”

Og så blev vi enige om, at mormor nok var blevet til en natlampe, fordi hun havde sådan en rolig stemme, der var god at falde i søvn til. Og fordi hun var lidt af en drømmer. Det passede godt med en natlampe. Maks. 40 Watt i hvert fald.

Modsat farmor, der helt sikkert ville blive til et lysstofrør, som det ude i garagen.

Giftige, algegrønne tårer, der flød ud under den lukkede dør og oversvømmede resten af huset og truede med at drukne os alle.

Tal i gruppen om:

- Hvilke lamper er I? Hvorfor?

Referencer

Der er indskrevet forskellige referencer til fx film og musik. Da Amanda første gang møder Klaes, tænker hun: *Der er noget Jughead over ham.* Og til festen buldrer hittet *Stor mand* ud af en soundbox.

Fordel de to referencer på makkerpar i gruppen, og undersøg dem.

Makkerpar 1: Jughead

- Hvilke ligheder har Klaes med Jughead?
Hvis I ikke kender ham fra serien *Riverdale*, kan I google ham.
- Tror I, Amanda finder det positivt eller negativt, at der er lighed?

Makkerpar 2: *Stor mand*.

- Lyt til sangen med opmærksomhed på teksten.
- Kan der ligge en symbolik her? Hvordan kan den i så fald tolkes?

Udveks jeres arbejde med referencerne i gruppen.

Videre i teksten

Læs nu hver især frem til side 51. Vær opmærksom på spor omkring Liv. Sæt en post-it-seddel i teksten, når du møder spor om hende, så kan du hurtigt finde tekststedet igen.

Sporarbejde: Personer

Liv

Find jeres tekststeder med spor om Liv. Læs dem op i gruppen, og tal om, hvad der kan ligge bag dem.

Tal bagefter om spørgsmålene her. Måske har I allerede været inde på nogle af dem. Igen er I på skift ordstyrer for ét punkt:

- Hvordan er Liv udadtil?
  - Hvordan ser hun ud?
  - Hvordan taler hun?
  - Hvordan kommunikerer hun med kropssprog og mimik?
- Hvordan er hun indeni?
  - Hvordan har hun det?
  - Hvad anser hun for vigtigt i sit liv?
- Hvorfor er der forskel på hendes ydre og indre liv?
- Gemmer hun på hemmeligheder?
  - Hvilke spor i teksten kunne pege på det?

Skriv jeres pointer ind i personarket. Hvis nogle af felterne er fyldt op, kan I sætte en post-it-seddel over dem og skrive herpå.

Jonas

Jonas skifter attitude og adfærd, alt efter hvem han er sammen med.

- Hvordan er han i skolen?
- Hvordan er han i bilen på vej til Maccen?
  - Er hans optræden her anderledes end i skolen? Hvordan? Og hvorfor?
  - Kan hans attitude, når han er sammen med sin bror, forklare hans attitude, når han er i skolen? Hvordan?
- Hvordan skifter han attitude igen, da de er på Maccen?
  - Hvordan er han mon i virkeligheden? Altså når han er sig selv?
- Hvordan er det mon for ham at glide ud og ind af forskellige attituder?
  - Kan du genkende det fra dit eget liv?

Prøv at sige nogle af Livs og Jonas' replikker fra teksten, som I forestiller jer, de siger dem. Overvej også mimik og kropssprog.

Miljø

Vi kan skelne mellem fysiske og psykiske miljøer. De fysiske miljøer er de fysiske rammer, handlingen foregår i. De psykiske miljøer er udtryk for, hvordan stemningen er.

Tal om miljøerne hjemme hos Liv og Amanda. Igen er I ordstyrer på skift.

Hvordan vil I karakterisere

- det fysiske miljø hjemme hos Liv?
- det fysiske miljø hjemme hos Amanda?
- det psykiske miljø hjemme hos Liv?
- det psykiske miljø hjemme hos Amanda?

Handling: Mobbescener

Vi er vidner til forskellige mobbescener i skolen. Beskriv, hvad der sker i den første (side 28-30), og tal i gruppen om:

- Hvorfor gør klassens elever det, de gør?
- Hvem fører an? Og hvordan reagerer de andre?
- Hvorfor er der ingen, der siger fra?
- Hvorfor reagerer Klaes, som han gør?
  - Kan I forstå hans reaktion?
  - Hvad kunne han ellers have gjort?

Dilemmaer

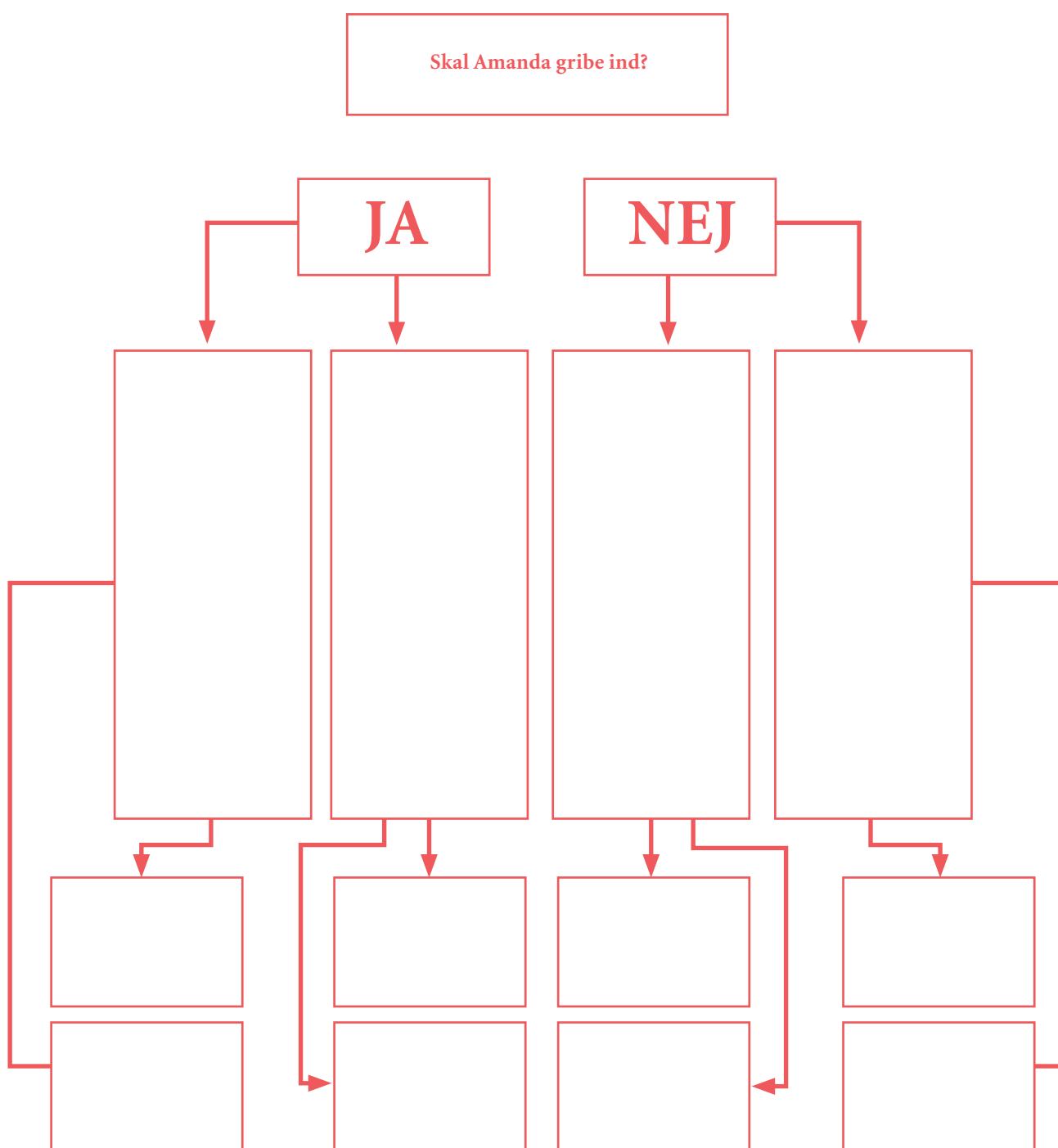
Amanda står i flere dilemmaer:

- Dilemma 1: Hun er vidne til vold i hjemmet hos Liv.
  - Skal hun fortælle det til nogen, eller lade som ingenting?
  - Hvilke konsekvenser kan de to muligheder have?
- Dilemma 2: Hun er vidne til massiv mobning i klassen.
  - Skal hun gribe ind, eller lade som ingenting?
  - Hvilke konsekvenser kan de to muligheder have?

Fordel de to dilemmaer på gruppens to makkerpar, og udfyld et flowchart, I finder på næste side. Oprids hendes muligheder – og hvilke konsekvenser, hendes valg kan have.

Præsenter jeres flowcharts for hinanden i gruppen, og tag bagefter en runde, hvor I på skift fortæller, hvis I ville gøre, hvis det var jer, der stod i samme dilemmaer – og hvorfor.

Amandas flowchart

Videre i teksten

Læs nu hver især resten af fortællingen.

Tal om spørgsmålene her i gruppen. Her er I på skift ordstyrer for en overskrift.

Fortællingens slutning

- Hvordan forstår I slutningen?
  - I allersidste sætning møder vi igen en flagermus. Den har været på spil flere gange i romanen. Hvordan tolker I den?
- Hvad tror I, der sker nu?
  - Hvad gør Amanda? Tager hun affære? Eller lader hun igen som ingenting?
  - Får slutningen de andre elever i klassen til at ændre adfærd? Hvordan?

Referencer

I fortællingens slutning er der flere referencer til amerikanske film: *King Kong*, *Terminator* og *The Trueman Show*. Hvis I ikke kender filmene, kan I google og finde ud af, hvad de handler om.

Liv beskriver i detaljer, med referencer til *King Kong*, hvad Klaes *kunne* have gjort, da han kommer tilbage til timen.

- Hvordan forstår I referencen til *King Kong*? Og til *Terminator* og *The Trueman show*?
  - Kan der drages paralleller fra filmene til fortællingen her? Hvordan?

Sporarbejde: Familieliv

- Frem for at fortælle, hvordan Amandas forældre er, har forfatteren gennem fortællingen lagt spor ud om dem.
  - Hvad kan du, ud fra sporene, sige om Amandas familieliv?
- Hvorfor tror du, Amanda opsøger Klaes' plejefamilie?
- Vi får beskrevet ret detaljeret, hvordan huset, han bor i, ser ud.
  - Hvad kan huset fortælle om familien, der bor der?
- Vi møder kortvarigt plejemoren.
  - Hvordan oplever du kontakten mellem hende og Klaes?
- Vi har nu mødt tre familier: Amandas, Livs, Klaes'. Ingen familier kan undgå kriser og konflikter.
  - Hvilke problemer har de tre familier?
  - Hvilken af de tre familier vil du helst vokse op i? Hvorfor?

Symbolik

- Liv giver Amanda en dyr parfume. Parfumen hedder *Perfect*, og den dufter sødt og syrligt på samme tid.
  - Kan der gemme sig en symbolik i dens navn og duft? Hvordan?
  - Hvorfor giver Liv Amanda parfumen?

EFTER DU HAR LÆST

Nu har du læst hele fortællingen, så her skal du se på den som helhed.

Tænkeskrivning

Du begyndte forløbet her med at tænkeskrive ud fra ordet *uskyld*. Her skal du tænkeskrive igen, men nu om, hvad fortællingen har gjort ved dig.

Skriv i ti minutter, hvad der falder dig ind. Har du svært ved at komme i gang, kan du tage udgangspunkt i nogle af sætningerne her:

Den var hjerteskrærende, fordi ...

Jeg kan genkende det med ...

Den fik mig til at overveje ...

Jeg blev provokeret af ...

Den var relevant, fordi ...

Jeg blev forarget over ...

Læs bagefter din tekst, og understreg dine vigtigste pointer. Del jeres tanker om bogen i gruppen.

Personer

Vi har gennem romanens forløb mødt en række forskellige personer. Find jeres personark. Har I tilføjelser til personerne, så skriv dem ind i arket.

Fordel arkets personer på gruppens medlemmer.

Luk op for personerne

Lav en personkarakteristik af din tildelte person. Brug dine noter fra personarket, og gør sådan her:

Fold et hvidt A4-ark på midten, så du har en 'bog' i A5.

Skriv personens navn på forsiden, og dekorer den med udklip, tegninger – eller hvad du ellers finder på. Dine motiver kan være konkrete ting, der har med personen at gøre – eller de kan have en symbolsk funktion. Du kan også indsætte billeder fra de referencer, der måske er omkring personen i fortællingen.

Åbn din 'bog', og skriv her om personen ud fra de fire overskrifter:

Facts

Alder, bolig, familiesituation osv.

Ydre liv

Udseende, handlinger og status, fx i sociale sammenhænge eller økonomisk status

Indre liv

Tanker, følelser, væremåde, værdisæt. Hvis du ikke kender personens tanker, må du forestille dig det.

Min opfattelse

Dit syn på personen.

Præsenter din bog for gruppen, og lyt til de andres præsentationer. Tal bagefter om:

- Hvordan tror I, det vil gå for de forskellige personer på lang sigt?
  - Hvordan er deres liv om 10 år? Om 20 år?

Sprog og handling

- Hvordan vil I karakterisere fortællingens sprog?
  - Er det fx højtideligt, hverdagsagtigt, moderne, gammeldags, troværdigt?
Find eksempler i teksten, der viser jeres pointer.
- Som I har været inde på, har forfatteren valgt at lægge spor ud, frem for at forklare.
  - Hvordan er det at læse sådan en fortælling? Er det fx svært, spændende, eller ...?
- I har også været inde på, at fortællingen konsekvent klipper mellem her-og-nu-handlingen og noget, der er gået forud.
  - Hvad betyder det for oplevelsen?
- Er handlingen realistisk og troværdig?
  - Kunne den finde sted i virkeligheden?
  - Har I oplevet noget, der ligner?

Temaer

Som du ved, har en roman gerne flere temaer i spil. Det gælder også en kortroman. Prøv i fællesskab at opliste, hvilke problemer, *KLAMMO KONG WAS HERE* belyser.

Skriv listen, så det vigtigste står øverst, det næstvigtigste står næstøverst osv.

Tal bagefter om, hvordan temaet *uskuld* er i spil i fortællingen. I kan komme ind på spørgsmålene her:

- Kan man retfærdiggøre et menneskes adfærd med vedkommendes baggrund?
  - Kan du fx forstå Livs måde at opføre sig på, når du kender hendes baggrund?
- Og hvad med Klars' adfærd?
  - Kan den retfærdiggøres gennem hans baggrund.
- Og at Amanda ikke gør noget?
- Er alle dermed uskyldige?
- Hvad betyder vores familiemæssige baggrund for, hvem vi bliver?
- Hvad betyder ellers noget for, at vi udvikler os, som vi gør? Venner? Oplevelser? Traumer? Eller ...? Hvordan?

Bogens omslag

Inden I læste bogen, formulerede I på side 4 jeres forventninger til den på baggrund af bogens omslag.

- Hvordan passer romanen til jeres forventninger?
  - Hvor ramte I plet?
  - Og hvor skød I helt ved siden af?
- Hvad er et godt bogomslag?
  - Hvad skal det give læseren?
  - Hvad skal billeder signalere?
  - Hvad skal det absolut ikke indeholde?
  - Er omslaget til *KLAMMO KONG WAS HERE* et godt omslag? Hvorfor? / Hvorfor ikke?

One-pager

Her skal du på bare ét hvidt A4-ark give andre, der ikke har læst *KLAMMO KONG WAS HERE*, et indtryk af, hvad det er for en fortælling. Med andre ord: Du skal lave en one-pager.

Din one-pager kan fx indeholde:

- titlen, *KLAMMO KONG WAS HERE*
- forfatterens navn, Kathrine Assels
- citater fra bogen, så man kan få en fornemmelse for dens sproglige tone
- ord og/eller billeder om bogens temaer
- en oversigt over persongalleriet
- et ultrakort resume

Du kan evt. google *onepager* for inspiration. Lav først en skitse, hvor du med blyant inddeler dit ark i felter og noterer, hvor du vil placere hvad.

Lav herefter din endelige one-pager.

Præsenter kortromanen for klassen

Nu skal I sammen forberede en præsentation af romanen for klassen. Her er ideer til, hvad jeres præsentation kan indeholde:

- Et kort resume af handlingen, men røb ikke slutningen
- En præsentation af persongalleriet og personernes indbyrdes relationer. Kom også ind på, hvordan hovedperson(e) udvikler sig gennem fortællingen
- En præsentation af de miljøer, der er tilstede i fortællingen – både de fysiske og psykiske
- En præsentation af de temaer, bogen tager op.
  - Er temaerne relevante, vedkommende og aktuelle? Hvordan?
  - Kom også ind på, hvad bogen har med uskyld at gøre
- En oplæsning af et velvalgt uddrag fra bogen
- Jeres vurdering af bogen

Fordel de forskellige indslag i præsentationen mellem jer, så I alle hver især har ansvar for et eller flere af områderne.

I kan evt. lave en powerpoint el. lign. med få, velvalgte ord eller billeder på hvert slide, der understreger jeres pointer. I kan også fremvise de produkter, I har skabt gennem forløbet.

Skriv evt. stikord (enkeltord, ikke sætninger), der kan støtte jer i fremlæggelsen.

ÅRGANG 2023 består af fem kortromaner, skabt af fem forskellige ungdomsforfattere, der alle har skrevet deres fortælling med udgangspunkt i temaet *uskyld*. De fem værker er:

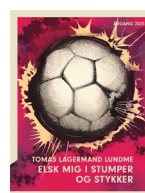
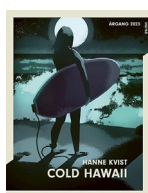
Kathrine Assels: *KLAMMO KONG WAS HERE*

Hanne Kvist: *COLD HAWAII*

Ditte Wiese: *VILD*

Laura Bregnhøi Lohman: *ET LIV SOM DIT*

Tomas Lagermand Lundme: *ELSK MIG I STUMPER OG STYKKER*

Velvidende, at forlaget i bøgernes bagsidetekster betegner værkerne som *noveller*, benævnes de i forløbet som *kortromaner*, og i forlagets efterskrift, der i alle fem bøger følger i forlængelse af fortællingen, bruges også betegnelsen *kortromaner* eller *langnoveller*. Uanset, hvad de kaldes, er pointen, at de fem fortællinger er længere, end noveller sædvanligvis er – og kortere end traditionelle romaner. Og det betyder noget for måden, de skal læses på.

Alle bøger i serien er relevante, aktuelle og velskrevne fortællinger og er særdeles velgennede i udskolingens danskundervisning. Forløbet her lægger op til, at hele serien læses i klassen, men ikke af alle elever. Derimod er det tænkt sådan, at de dem bøger fordeles på grupper i klassen, så hver grupper læser og arbejder med *sin* tildelte bog.

Det er dig, som lærer, der sammensætter grupperne, og det anbefales, at der er fire elever i hver. Hvis ikke klassens elevantal er deleligt med fire, er tremandsgrupper at foretrække frem for femmandsgrupper. Sammensæt grupperne som fagligt heterogene grupper, således at flere faglige niveauer er i spil i hver gruppe. I det hele taget er det anbefalelsesværdigt at grupperne er så diverse som muligt, sådan at flere køn er repræsenteret i hver gruppe, og er der flersprogede elever i klassen, bør de også fordeles i grupperne. En gruppe med *forskellige* elever vil gøre drøftelserne mere interessante. Inddel klassen i grupper, allerede inden eleverne skal i gang med at læse, og fordel de fem bøger på klassens grupper.

Du kan selvfølgelig også vælge at hele klassen læser en enkelt af bøgerne, eller du kan vælge, at I læser en af dem fælles i klassen og herefter fordeler de fire andre på grupper.

Alle fem forløb er struktureret på samme måde, idet de alle består af fire dele: *Intro*, *Før du læser*, *Mens du læser* og *Efter du har læst*.

Intro

Alle forløbenes introdel er enslydende, og det anbefales, at der arbejdes fælles i klassen med denne del, inden det egentlige gruppearbejde sættes i værk. Her introduceres eleverne for fænomenet *en kortroman*, der kræver noget særligt af læseren, idet en sådan fortælling kræver læsning mellem linjerne, da forfatteren fortæller kortfattet og med mange tomme pladser. I forløbet forklares, at forfatteren har *lagt spor* i teksten, frem for at *forklare*. Og når man læser, skal man derfor kunne opfange sporene og selv opklare sammenhængen.

Før du læser

Inden bogen læses, splittes hver gruppe op i to makkerpar, der hver især sporer sig ind på fortællingen ved at studere bogens omslag, og de formulerer deres forventninger til dens temaer, sprog, personer og til, hvad den kan have at gøre med det fælles tema *uskyld*.

Mens du læser

Alle fem forløb begynder med, at gruppen læser bogens første sider op, og sammen sætter eleverne ord på, hvilke spor der er lagt ind i teksten, og hvad der kan ligge bag dem. Alle fem værker indledes *in medias res*, og når man påbegynder læsningen af en roman, skal man lige ind i dens univers og få styr på personerne – hvem er de, hvordan er de relateret, og hvad er situationen?

Herefter læser den enkelte elev resten af bogen på egen hånd med opmærksomhed på, hvilke spor der er lagt ud. Giv hver elev en post-it-blok, så eleven kan indsætte en seddel på det præcise sted i teksten, hvor eleven synes, der er et spor.

Der gøres to ophold undervejs i læsningen, hvor gruppens medlemmer præsenterer deres fund af spor, og eleverne drøfter, hvad der kan ligge bag sporene. Herefter følger en række samtaleoplæg.

Samtaleoplæg

For at alle medlemmer i gruppen deltager aktivt i gruppesamtalerne, er der konsekvent fire punkter eller overskrifter med spørgsmål, sådan at hver elev kan have ansvaret for at få samtalen i gang til ét punkt/én overskrift.

Samtaleoplæggene kredser i alle fem forløb især om fortællingens handling, dens personer og dens sprog, og indimellem er der et ark, eleverne noterer gruppens pointer i.

Der gås både tæt på teksten med analyser af persongalleri, fortællestruktur, sprog osv., men der åbnes også for refleksive samtaler om de temaer, der sættes i spil, ligesom der løbende perspektiveres til elevernes egen verden.

Aktiviteter

I hvert ophold er der også en eller flere aktiviteter, gruppen skal arbejde med. I nogle tilfælde fremstiller de i den forbindelse et fysisk produkt. Det kan være en collage, en foldebog el. lign. Det er vigtigt, at de gemmer disse produkter, da de skal bruges i forløbets afslutning.

Efter du har læst

Når gruppen har læst hele bogen og løbende drøftet og arbejdet med dens indhold, er det tid til at se den som en helhed. Dels skal eleverne hver især tænkeskrive om, hvordan den har påvirket dem, hvilke tanker den har sat i gang osv.

Herefter samles enderne i nogle få analytiske aktiviteter, fx en personkarakteristik, og naturligvis drøftes fortællingens temaer.

Herefter er en enslydende aktivitet i alle grupper: Hver elev skal fremstille en *One-Page*. På et hvidt A4-ark skal eleven udtrykke essensen af værket, så andre, der ikke har læst bogen, kan få et indtryk af dens handling, tematik, persongalleri og sproglige tone. Når eleven arbejder med sin *One-Page*, får vedkommende gentænkt fortællingens hovedidé.

Det er nok ikke sandsynligt, at alle grupper i klassen bliver færdige med arbejdet på nøjagtig samme tid, og det vil være synd at stoppe dem, der befinder sig i gode diskussioner eller i et kreativt arbejde med en aktivitet, hvis de ikke føler, at de er færdige.

For de grupper, der er færdige med forløbet før andre, kan du lade dem lave supplerende aktiviteter, mens de venter, til alle er klar til at fremlægge.

De kan fx

- arbejde med *Blackout Poetry*. Du finder en elevhenvendt vejledning hertil i Mayeriets *Idébank* under aktiviteter om sprog (vælg *Blackout Poetry 1*)
- skrive et brev fra én person i fortællingen til en anden
- lave en bookbento, hvor de iscenesætter bogen i omgivelser og med ting, der har med fortællingens motiver og temaer at gøre. De kan evt. billedgoogle 'book-bento' for inspiration
- lave en ordposter. Du finder en elevhenvendt vejledning hertil i Mayeriets *Idébank* under aktiviteter om tema.

Der lægges op til, at grupperne præsenterer den bog, de har læst og arbejdet med, for resten af klassen. Det vil sandsynligvis vække interesse, så elever får lyst til at læse de fire bøger i serien, de ikke har læst.

Afslutningsvis kan I lave en udstilling om serien et sted, hvor andre kan få indblik i seriens fem bøger. Lad de produkter, eleverne har skabt undervejs i forløbet, indgå

i udstillingen. Læg også de fem bøger i udstillingen og evt. computers eller iPads og
høreboffer, hvorfra man kan lytte til uddrag af fortællingerne, der alle findes som
lydbøger.

God fornøjelse med forløbet.

Trine May, 2023